

MIDFASTOSÖNDAGEN

LAETARE

Introitus Ep Gal 4:21-31, Ev Joh 6:1-15, Pred II: Joh 6:22-36 av Åke Malander (ELBK)

Jesu, du som själen spisar Med ditt ord och nåd bevisar, Allt gott finner jag hos dig. Bliv, o Jesu, ståds hos mig.

Den här söndagen, Midfastosöndagen, har en glädjekaraktär över sig. Den är ett litet avbrott i fastetidens dämpade stämningsläge. Midfastosöndagen har ibland kallats *brödsöndagen* detta med tanke på texternas innehåll, där vi möter ”bröd” av två slag. I evangelieläsningen (Joh 6: 1-15) hör vi om bespisningsundret, hur Jesus mättar 5000 män med två fiskar och fem bröd, här är det vanligt jordiskt bröd för kroppens behov, för det timliga livet. I predikotexten (v. 24-36) möter vi talet om ett annat bröd, ett bröd för själens behov, för det eviga livet. Nu är det dagen efter brödundret, och folket stod där ”på andra sidan sjön” – räknat från Kapernaum. Under natten har nämligen Jesus och lärjungarna farit över till Kapernaum ”på andra sidan sjön” – nu räknat från platsen för brödundret, som ju ägde rum på östra sidan om sjön. Dit, till Kapernaum, kommer nu människorna och söker efter Jesus – och fann honom där ”på andra sidan sjön”. Varför söker de honom, vad driver dem? Jesus avslöjar deras motiv, de kommer för att de fick äta av brödet och blev mättade. Trots detta avvisar han dem inte. Han undervisar dem istället om deras djupaste behov, behovet av ett annat bröd, ett bröd som kommer ned från himmelen och skänker liv, sannskyldigt liv, evigt liv. Det är om det brödet *brödsöndagen* handlar, och den har ju i kyrkokalendern just temat Livets bröd. Ämnet för idag får då bli:

DET BRÖD SOM SKÄNKER EVIGT LIV

Nu är det ju så med liv, liksom med en eld, att det slocknar och dör om det inte fylls på med bränsle, om det inte hela tiden får ny näring. (Jfr de fåvitska jungfrurna och deras lampor!) Denna tämligen självklara sanning gäller både naturligt, biologiskt liv och vårt andliga liv. ”Bröd” är härvid ett symboliskt ord och betecknar mat och föda över huvud taget och i vidare bemärkelse även ”vårt dagliga bröd”, d.v.s. allt som hör till livets nödtorft. Detta ”bröd” som jorden kan frambringa ger näring åt och uppehåller vårt liv – men inte helt och fullt, inte livet i dess fullhet, utan bara en sida, den lekamliga, timliga delen av livet. Men människan är skapad till Guds avbild, en evighetsvarelse med inte bara en kropp utan även en själ eller ande, och för henne räcker det inte med brödet från jorden. Vi säger då, för det första:

VI BEHÖVER DET BRÖDET SOM SKÄNKER EVIGT LIV

Vi behöver utöver det jordiska brödet, som Gud av sin godhet ger oss var dag, även ett annat bröd, det som kommer från himmelen. Vi förmår inte själva frambringa själens spis och föda, vi förmår inte åstadkomma det verk som blir själen till liv, som ger oss det eviga livet. All vår strävan, den må vara aldrig så allvarlig och uppriktig, liksom alla mänskliga ideologier, vishetsläror och religioner är här förgäves. Allt sådant visar sig bli till ”den mat som tar slut”, som är förgänglig, som inte räcker till för att ge liv.

När Jesus sitter vid Sykars brunn och vilar sig efter vandringen (Joh. 4) säger han till lärjungarna: *”Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig och att fullgöra hans verk.”* Se här vilket mångfasetterat språkbruk Bibeln har! Begreppet mat och föda kan även användas symboliskt om att ”fullgöra Guds vilja”. Detta är alltså Jesu *mat*, men det är, enligt vad Gud har uppenbarat i sin heliga lag, även vår *mat*, även vi är kallade att uppfylla Guds vilja. Den omätligt stora skillnaden är dock att denna *mat* hos Jesus, genom hans ”fullgörande”, blir till en frisk föda som ger liv, medan den hos oss, genom vårt ”icke-fullgörande”, är en skämd föda som inte ger liv. Genom Mose har vi fått lagens tio enkla bud, som säger oss vad som är Guds vilja och hur vi ska uppfylla den, men likväl blir lagen inte till liv för oss utan bara till dom och fördömelse. Lagen kan inte ge oss saligheten. *Av laggärningar blir ingen människa rättfärdig inför Gud.* ”Oss

från döden ej hjälper någon gärning god”, sjunger vi helt riktigt i en psalm (Luthersk Psalmbok 803). Vi behöver ett livets bröd från himmelen. Vi säger då, för det andra:

DET BRÖDET FINNS – I ÖVERFLÖD

Det finns inom räckhåll och det finns i överflödande mängd. Brödundret handlade om det lekamliga livets bröd, men hela händelsen ger samtidigt en talande bild. Det var onekligen en svår situation med en så stor hop människor, som behövde få något att äta när dagen började gå mot sitt slut. *”Var ska vi köpa bröd så att dessa får något att äta?”* Lärjungarna står där rådvilla: inte ens om vi hade tvåhundra denarer skulle vi kunna få tag i tillräckligt med bröd åt alla dessa människor. Men se vad som händer! Där Jesus är, där är hjälpen alltid nära och den är aldrig snålt tilltagen. Här gavs nog och över nog. Ingen behövde bli utan eller få för lite, och då alla hade blivit mättade var det likväl tolv fulla korgar över. Så underbart bespisade han dem med det lekamliga livets bröd.

Ännu underbarare förhåller det sig med det andliga livets, det eviga livets bröd. Den gången var det bara de 5000 som den dagen befann sig på den platsen som kom i åtnjutande av bespisningsundret. Men idag, i kyrkans tid, sker ett långt större under. Livets bröd som kommer ned från himmelen delas ut var dag – till syndare. Han som själv inte bara ger utan *är* Livets Bröd, han sa kort före sin himmelfärd: *”Se, jag är med er alla dagar intill tidens ände.”* Överallt över hela jordens krets, varje dag, är Herren Jesus Kristus, Livets Bröd, hos sin kyrka och församling, hos sina lärjungar och bespisar dem med det bröd som ger världen liv, och som räcker till för hela världen, för alla syndare, för den grovt ogudaktige såväl som för den egenrättfärdige fariseen i kristen dräkt. Därför säger vi, för det tredje:

DU FÅR FRITT TA EMOT OCH ÄTA

Du får ta emot Livets Bröd fritt och för intet. Ja, vem som helst får när som helst ta emot och äta fritt av livets bröd. Här i världen tänker man ju att den som ska få en fri gåva bör på något sätt ha gjort sig förtjänt av detta. Just detta med förtjänsttanken sitter så djupt i oss att frågan om vad människan ska göra alltid tränger sig på. *”Bröder, vad ska vi göra?”* *”Ni herrar, vad ska jag göra för att bli frälst?”* Eller som folket undrade i dagens text: *”Vad ska vi göra för att utföra Guds gärningar?”* Som svar på deras fråga talar Jesus om det som är tvärs emot allt vad gärningar heter. Han hänvisar dem till tron. Ni *kan* ingenting göra för er salighet och ni *ska* inte göra något. Ni ska tro på den Gud har sänt.

Det svar han gav till dem är samma svar som han ger till dig och mig i dag. Vem du än är som hör eller läser detta, så må du ha fullkomligt klart för dig, att det finns absolut ingenting du själv kan åstadkomma som skulle kunna föra dig ett enda steg närmare himmelen. Men var likväl vid gott mod min vän, du ska ha lika fullkomligt klart för dig att Jesus aldrig kommer till dig med lagens krav och fördömelse, han kommer istället och erbjuder dig tron, inbjuder dig att tro och förtrösta på att alla dina synder är förlåtna. Och därvid frågar han inte det minsta efter vem du är eller hur du är eller vad du har gjort. Det är inte detta det kommer an på: det kommer an på vem och hur Jesus Kristus är och vad han har gjort – för dig och för mig och för alla syndare. På den orubbligt fasta grunden är det som du dag efter dag, på nytt och på nytt får komma till honom med din av synder nedsolkade tvätt och istället av honom få ta emot syndaförlåtelsens skinande vita klädnad. Detta är att äta av Livets Bröd, ty att komma till Jesus är detsamma som att tro på honom, och att tro på Jesus det är att äta det bröd som kommit ned från himmelen för att ge världen liv. Jesus sa: *”Jag är livets bröd. Den som kommer till mig ska aldrig hungra, och den som tror på mig ska aldrig någonsin törsta.”* Det är Guds goda och kärleksfulla vilja, inte bara att vi *får*, utan att vi *ska* tro på Jesus. Men när han säger: *”Detta är Guds verk, att ni tror på den han har sänt”*, så utsäger det inte bara att det är Guds vilja att vi ska tro, utan även att tron hos oss är ett verk som Gud har utfört, då han genom nådens medel förvandlade oss från icke-troende till troende. Jesus sa en gång till lärjungarna: *”Ni har inte utvalt mig utan jag har utvalt er.”* Vilken tröst ligger inte i detta: ingenting bygger på mina egna ofullkomliga strävanden utan på Kristus allena och nåden allena, genom tron allena. Till detta säger vi: Amen!

Jesu, din förtjänst låt vara Hela min teologi! Låt din Ande mer förklara, Att du själv har köpt mig fri!